

[Falk Hansen.]

delse som udtrykt i vort ændringsforslag må være den mest ærlige, ægte og realistiske løsning i dag.

Lis Møller: Jeg skal på flertallet af min gruppes vegne anbefale lovforslaget med de af ministeren stillede ændringsforslag til vedtagelse.

Jeg vil dog tilføje, at det er med beklagelse, jeg går til denne liberalisering af loven om svangerskabsafbrydelse netop nu. Der er i den senere tid sket et meget betydeligt fald i de spontane aborters, altså også i de illegale aborters antal. Antallet af kvinder, der søger mødrehjælpen om svangerskabsafbrydelse, er dalet stærkt. Fødselstallet, der da lede kraftigt i årene 1966-69, viser en svagt stigende tendens. Nedgangen skyldtes utvivlsomt et bedre kendskab til og brug af prævention; den påbegyndte stigning, at familier i dag langt bedre planlægger familieførelsen og gennemfører planlægningen. Endelig er der i de sidste år fremkommet en lang række nye præventive midler, flere er på vej, og man har altså kunnet spore deres virkning. Derfor havde jeg gerne set, at denne linje ikke blev brudt nu, hvad jeg er bange for vil ske med liberaliseringen.

Vi har til svangerskabsudvalget fået henvend 11.000 protester mod liberaliseringen af svangerskabsloven, og til justitsministeriet er indgået ca. 29.000; det vil sige, at i alt ca. 40.000 mennesker har protesteret mod denne liberalisering. Vi fik forleden, da betænkningen var ved at blive afgivet, henvendelse fra de gynækologiske medlemmer af mødrehjælpens samråd i Storkøbenhavn. Jeg håber, at vi mellem anden og tredje behandling får mulighed for at se nøjere på denne henvendelse. De gynækologiske samrådsmedlemmer er også overlæger på de hospitalsafdelinger, der udfører de abortindgreb, som samrådene har stillet indikation for. Overlægerne foreslår, at samrådene skal kunne tilbyde sociale hjælpeforanstaltninger, når der er enighed om, at den alvorlige belastning kan afværges ved sådanne foranstaltninger, og siger i henvendelsen, at denne tilføjelse til loven er en betingelse for, at de kan medvirke til den sociale indikations gennemførelse i praksis. Af justitsministerens svar fremgår, at en sådan ændring af

loven forudsætter en omfattende gennemgang og vurdering af de bestemmelser i den gældende lovgivning, der åbner mulighed for støtteforanstaltninger for gravide kvinder. Det er jeg naturligvis også helt klar over, men jeg indrømmer, at jeg også fuldt ud forstår overlægerne. Vi har altså ikke i udvalget kunne gå ind på de tanker på nuværende tidspunkt. Men jeg synes i høj grad, vi må kunne gå ind på overlægernes forslag om, at loven tages op til revision inden ikke så forfærdelig mange års forløb.

Personlig vil jeg meget gerne tage imod overlægerens forslag om, at mødrehjælpen og overlægerne i den mellemliggende periode gør en fælles indsats for at fremskaffe et stort og vægtigt materiale til belysning af de tilknyttede sociale problemer og en bedre opgørelse af abortindgrebenes komplikationer over hele landet. Jeg tror nemlig ligesom gynækologerne, at disse problemer absolut ikke er tilstrækkeligt belyst i dag. Vi ved alt, alt for lidt om de psykiske følger af svangerskabsafbrydelse. En kvinde får bevilget svangerskabsafbrydelse, hun får den foretaget, og så er der ingen, der beskæftiger sig med hende mere. Jo, hun får måske nogle nervetabletter hos sin sygekasselæge, men længere strækker hjælpen sig heller ikke — nu er hun blevet befriet for den byrde. Men det er et spørgsmål, om hun er blevet befriet. Forbruget af nervetabletter hos de kvinder, der har fået foretaget svangerskabsafbrydelse, taler sit eget sprog.

I den liberaliseringsglæde, som mange føler, synes jeg stadig ikke man må glemme, at det er muligheden for afbrydelse af liv, vi udvider. Det er ikke en galdestensoperation eller en blindtarmsoperation, der er tale om.

Jeg har på hospitaler overværet såvel fødser som svangerskabsafbrydelser i min egenskab af fjernsynsmedarbejder. Jeg indrømmer, at jeg kunne have ønsket mig, at udvalgsmedlemmerne, der har behandlet dette lovforslag, havde gjort det samme. En ung sygeplejeelev, der for tiden har turnustjeneste på en operationsafdeling, sagde forleden til mig: „De mennesker, der skal tage afgørelsen om udvidet adgang til svangerskabsafbrydelse, skulle først overvære et sådant indgreb. De skulle se, hvordan fosteret pakkes i cellstof og kastes i skraldespan-